

شماره ۲۸۹۴۹ - ق

تاریخ ۲۷/۲/۱۳۷۵

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بجای

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه‌های شماره ۱۳۵۲ مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۲ و

۱۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۹/۲۲ و پیرو نامه شماره ۴۵۲۶-ق مورخ

۱۳۷۲/۹/۱۲

لایحه شماره ۱۵۶۸۹ مورخ ۱۳۷۱/۴/۲۲ دولت درخصوص

مجازات اسلامی (بخش تعزیرات) که در جلسه علنی روز

سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۵/۲/۲۵ مجلس شورای اسلامی با اطلاعاتی

به‌تمویب رسیده‌است در اجرای اصل نود و چهارم قانون

اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به‌پیوست

ارسال می‌گردد. ب.

علی‌اکبر ناطق‌نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بسمه تعالی

شماره ۴۹۳۸-ق

تاریخ ۱۳۷۵/۲/۲۷

پوست

لایحه مجازات اسلامی (بخش تعزیرات و مجازاتهای بازدارنده)

فصل اول - در جرایم ضد امنیت داخلی و خارجی کشور

ماده ۱ - ...

ماده ۲ - هرکس در یکی از دسته‌ها یا جمعیت‌ها یا شعب جمعیت‌های مذکور در ماده ۱ عضویت یابد به سه ماه تا پنج سال حبس محکوم می‌گردد مگر اینکه شایسته شود از اهداف آن بی‌اطلاع بوده است.

ماده ۳ - هرکس علیه نظام جمهوری اسلامی ایران یا به نفع گروهها و سازمانهای مخالف نظام به هر نحو فعالیت تبلیغی نماید به حبس از سه ماه تا یکسال محکوم خواهد شد.

ماده ۴ - ...

ماده ۶ - هرکس به قصد سرقت یا نقشه برداری یا کسب اطلاع از اسرار سیاسی یا نظامی یا امنیتی به مواضع مربوطه داخل شود و همچنین اشخاصی که بدون اجازه مأمورین یا مقامات ذیصلاح در حال نقشه برداری یا گرفتن فیلم یا عکسبرداری از استحکامات نظامی یا اماکن ممنوعه دستگیر شوند به شش ماه تا سه سال حبس محکوم می‌شوند.

ماده ۷ - ...

ماده ۱۵ - هرکس مردم را به قصد برهم زدن امنیت کشور به جنگ و کشتار یا یکدیگر اغوا یا تحریک کند صرف نظر از اینکه موجب قتل و غارت بشود یا نشود به یک تا ۵ سال حبس محکوم می‌گردد.

تبصره - در مواردی که احراز شود متهم قبل از دستیابی نظام توبه کرده باشد مشمول مواد ۱۱ و ۱۲ و ۱۵ نمی‌گردد.

فصل دوم - در اهانت به مقدسات مذهبی و سوء قصد به مقامات داخلی

ماده ۱۶- هرکس به مقدسات اسلام و یا هریک از انبیاء عظام یا ائمه طاهریین (ع) یا حضرت مدیقه طاهره (س) اهانت نماید اگر مشمول حکم ساب النبی باشد اعدام می شود و در غیر این صورت به حبس از یک تا ۵ سال محکوم خواهد شد.
ماده ۱۷- ...

ماده ۲۰- هرکس علنا نسبت به رئیس کشور خارجی یا نماینده سیاسی آن که در قلمرو خاک ایران وارد شده است توهین نماید به یک تا ۳ ماه حبس محکوم میشود مشروط به اینکه در آن کشور نیز در مورد مذکور نسبت به ایران معامله متقابل بشود.
تبصره - اعمال مواد این فصل منوط به تقاضای دولت مربوطه یا نماینده سیاسی آن دولت یا مطالبه مسجنی علیه یا ولی او است و در صورت استرداد تقاضا تعقیب جزائی نیز موقوف خواهد شد.

فصل چهارم - در تهیه و ترویج سکه قلب

ماده ۲۱- ...

ماده ۲۲ - هرگاه اشخاصی که مرتکب جرایم مذکور در مواد ۲۱ و ۲۲ و ۲۳ میشوند قبل از کشف قضیه، مأمورین تعقیب را از ارتکاب جرم مطلع نمایند یا در ضمن تعقیب به واسطه اقرار خود موجبات تسهیل تعقیب سایرین را فراهم آورند یا مأمورین دولت را

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بسمه تعالی

شماره .....

تاریخ .....

پیوست .....

- ۳ -

به نحو موثری در کشف جرم کمک و راهنمایی کنند بنا به پیشنهاد رئیس حوزه قضائی مربوط و موافقت دادگاه و یا با تشخیص دادگاه در مجازات آنان تخفیف متناسب داده می شود و حسب مورد از مجازات حبس معاف می شوند مگر آنکه احراز شود قبیل از دستگیری توبه کرده اند که در این صورت از کلیه مجازاتهای مذکور معاف خواهند شد.

ماده ۲۵ - ...

فصل پنجم - جعل و تزویر

ماده ۲۶ - ...

ماده ۲۷ - هرکس احکام یا امضاء یا مهر یا فرمان یا دستخط مقام رهبری و یا روسای سه قوه را به اعتبار مقام آنان جعل کند یا با علم به جعل یا تزویر استعمال نماید به حبس از سه تا ۱۵ سال محکوم خواهد شد.

ماده ۲۸ - هرکس یکی از اشیای ذیل را جعل کند یا با علم به جعل یا تزویر استعمال کند یا داخل کشور نماید علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از یک تا ده سال محکوم خواهد شد.

۱ - احکام یا امضاء یا مهر یا دستخط معاون اول رئیس جمهور یا وزراء یا مهر یا امضای اعضای شورای نگهبان یا نمایندگان مجلس شورای اسلامی یا مجلس خبرگان یا قضاة یا یکی از روسا یا کارمندان و مسؤولین دولتی از حیث مقام رسمی آنان .

۲ - مهر یا تمبر یا علامت یکی از شرکتهای یا موسسات یا ادارات دولتی یا نهادهای انقلاب اسلامی .

۳ - احکام دادگاهها یا اسناد یا حواله های صادره از خزانه دولتی.

- ۴ -

۴ - منگنه یا علامتی که برای تعیین عیار طلا یا نقره بکار می رود.

۵ - اسکناس رایج داخلی یا خارجی یا اسناد بانکی نظیر برات های قبول شده از طرف بانکها یا چکهای صادره از طرف بانکها و سایر اسناد تمهید آور بانکی .

تیمبره - هرکس عمدا و بدون داشتن مستندات و مجوز رسمی داخلی و بین المللی و بمنظور القاء شبهه در کیفیت تولیدات و خدمات از نام و علائم استاندارد ملی یا بین المللی استفاده نماید به حد اکثر مجازات مقرر در این ماده محکوم خواهد شد.

ماده ۲۹ - ...

۳۷ - هریک از کارکنان ادارات دولتی و مراجع قضائی و مامورین به خدمات عمومی که در تحریر نوشته ها و قراردادهای راجع به وظایفشان مرتکب جعل و تزویر شوند اعم از اینکه موضوع یا مضمون آن را تغییر دهند یا گفته و نوشته یکی از مقامات رسمی، مهر یا تقریرات یکی از طرفین را تحریف کنند یا امرباطلی را صحیح یا صحیحی را باطل یا چیزی را که بدان اقرار نشده است اقرار شده جلوه دهند علاوه بر مجازات های اداری و جبران خسارت وارده به حبس از یک تا پنج سال یا شش تا سی میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهند شد.

ماده ۳۸ - ...

فصل ششم - در نحو یا شکستن مهر و پلمپ و سرقت نوشته ها از اماکن دولتی

ماده ۴۶ - هرگاه محلی یا چیزی بر حسب امر مقامات صالح رسمی

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره .....

تاریخ .....

پیوست .....

بسمه تعالی

- ۵ -

مهر یا پلمپ شده باشد و کسی عالماً و عامداً آنها را بشکند یا
محو نماید یا عملی مرتکب شود که در حکم محو یا شکستن پلمپ
تلقی شود مرتکب به حبس از سه ماه تا دو سال محکوم خواهد شد.
در صورتی که مستحفظ آن مرتکب شده باشد به حبس از یک تا دو
سال محکوم می‌شود و اگر ارتکاب به واسطه اهمال مستحفظ واقع
گردد مجازات مستحفظ یک تا شش ماه حبس یا حداکثر ۷۴ ضربه
شلاق خواهد بود.

ماده ۴۷ - ...

فصل هفتم - در فرار مجوسین قانونی و اخفای مقصرین

ماده ۵۰ - ...

ماده ۵۲ - هر کسی که مأمور حفظ یا مراقبت یا ملازمت زندانی
یا توقیف شده‌ای باشد و مساعدت در فرار نماید یا راه فرار او
را تسهیل کند یا برای فرار وی تبانی و مواضع نماید به ترتیب
ذیل مجازات خواهد شد:

الف - اگر توقیف شده متهم به جرمی باشد که مجازات آن
اعدام یا رجم یا حبس است و یا زندانی به یکی از این مجازاتها
محکوم شده باشد به سه تا ده سال حبس و اگر محکومیت محکوم علیه
حبس از ده سال به بالا باشد و یا توقیف شده متهم به جرمی باشد
که مجازات آن حبس از ده سال به بالاست به یک تا پنج سال حبس
و چنانچه محکومیت زندانی و یا اتهام توقیف شده غیر از موارد
فوق‌الذکر باشد به شش ماه تا سه سال حبس محکوم خواهد شد.

ب - اگر زندانی محکوم به قصاص یا توقیف شده متهم به قتل

بسم تعالی

- ۶ -

مستوجب قصاص باشد عامل فرار موظف به تحویل دادن وی می‌باشد و در صورت عدم تحویل زندانی می‌شود و تا تحویل وی در زندان باقی می‌ماند و چنانچه متهم غیابا محاکمه و برائت حاصل کند و یا قتل شبه‌عمد یا غلطی تشخیص داده شود عامل فرار به مجازات تعیین شده در ذیل بند الف محکوم خواهد شد و اگر فراری فوت کند و یا تحویل وی ممتنع شود چنانچه محکوم به قصاص باشد فراری دهنده به پرداخت دیه به اولیای دم مقتول محکوم خواهد شد.

ج - اگر متهم یا محکومی که فرار کرده محکوم به امر مالی یا دیه باشد عامل فرار علاوه بر مجازات تعیین شده در ذیل بند الف ضامن پرداخت دیه و مال محکوم به نیز خواهد بود.

ماده ۵۳ - ...

ماده ۵۴ - اگر عامل فرار از مأمورین مذکور در ماده ۵۲ نباشد و عمدا موجبات فرار اشخاصی که قانونا زندانی یا دستگیر شده‌اند را فراهم آورد به طریق ذیل مجازات خواهد شد:

الف - چنانچه زندانی محکوم به اعدام یا حبس دائم یا رجم یا طلب بوده مجازات او یک تا سه سال حبس و اگر زندانی متهم به جرمی بوده که مجازات آن اعدام یا رجم یا طلب است مجازات از شش ماه تا دو سال حبس و چنانچه محکومیت زندانی و یا مجازات قانونی توقیف شده غیر از موارد فوق‌الذکر باشد مجازات او سه ماه تا یکسال حبس خواهد بود.

ب - اگر زندانی محکوم به قصاص باشد عامل فرار موظف به تحویل دادن وی می‌باشد و در صورت عدم تحویل زندانی می‌شود و تا تحویل وی در زندان باقی می‌ماند. چنانچه فراری فوت کند و یا تحویل وی ممتنع شود فراری دهنده به پرداخت دیه به اولیای دم مقتول محکوم خواهد شد.

بسم تعالی

- ۷ -

ماده ۵۵ - ...

ماده ۵۶ - هرکس شخصی را که قانوناً دستگیر شده و فرار کرده یا کسی را که متهم است به ارتکاب جرمی و قانوناً امر به دستگیری او شده است مخفی کند یا وسایل فرار او را فراهم کند به ترتیب ذیل مجازات خواهد شد:

چنانچه کسی که فرار کرده محکوم به اعدام یا رجم یا طلب یا قصاص نفس و اطراف و یا قطع ید بوده مجازات مخفی کننده یا کمک کننده او در فرار، حبس از یک تا سه سال است و اگر محکوم به حبس دائم یا متهم به جرمی بوده که مجازات آن اعدام یا طلب است محکوم به شش ماه تا دو سال حبس خواهد شد و در سایر حالات مجازات مرتکب یک ماه تا یک سال حبس خواهد بود. تبصره - در صورتیکه احراز شود فرد فراری دهنده یا مخفی کننده یقین به بیگناهی فرد متهم یا زندانی داشته و در دادگاه نیز ثابت شود از مجازات معاف خواهد شد.

ماده ۵۷ - هرکس از وقوع جرمی مطلع شده و برای خلاصی مجرم از محاکمه و محکومیت مساعدت کند از قبیل این که برای او منزل تهیه کند یا ادله جرم را مخفی نماید یا برای تبرئه مجرم ادله جعلی ابراز کند حسب مورد به یک تا سه سال حبس محکوم خواهد شد. تبصره - در موارد مذکور در ماده ۵۶ و این ماده در صورتیکه مرتکب از اقارب درجه اول متهم باشد مقدار مجازات در هر مورد از نصف حداکثر تعیین شده بیشتر نخواهد بود.

فصل هشتم - غضب عناوین و مشاغل

ماده ۵۸ - ...

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره .....

تاریخ .....

پیوست .....

بسم الله تعالی

- ۸ -

فصل نهم - در تخریب اموال تاریخی، فرهنگی

ماده ۶۱ - ...

ماده ۷۰ - در کلیه جرائم مذکور در این فصل ، سازمان میراث فرهنگی یا سایر دوایر دولتی بر حسب مورد شاکی یا مدعی خصوصی محسوب می شود .

ماده ۷۱ - ...

ماده الحاقی - در کلیه موارد این فصل در صورتیکه ملک مورد تخریب ملک شخصی بوده و مالک از نسبت آن به عنوان آشمار ملی بی اطلاع باشد ، از مجازاتهای مقرر در مواد فوق معاف خواهد بود .

فصل دهم - در تقصیرات مقامات و مامورین دولتی

ماده ۷۲ - ...

ماده ۷۷ - هرگاه مقامات قضائی یا دیگر مامورین ذیصلاح برخلاف قانون توقیف یا دستور بازداشت یا تعقیب جزائی یا قرار مجرمیت کسی را صادر نمایند به انفعال دائم از سمت قضائی و محرومیت از مشاغل دولتی به مدت پنج سال محکوم خواهند شد .

ماده ۷۸ - ...

ماده ۸۰ - هر یک از مستخدمین و مامورین قضائی یا غیرقضائی

- ۹ -

دولتی برای اینکه متهمی را مجبور به اقرار کند او را اذیت و آزار بدنی نماید علاوه بر قصاص یا پرداخت دیه حسب مورد به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم میگردد و چنانچه کسی در این خصوص دستور داده باشد فقط دستور دهنده به مجازات حبس مذکور محکوم خواهد شد و اگر متهم بواسطه اذیت و آزار فوت کند مباشر مجازات قاتل و آمر مجازات آمر قتل را خواهد داشت.

ماده ۸۱- چنانچه هر یک از مامورین دولتی محکومی را سختتر از مجازاتی که مورد حکم است مجازات کند یا مجازاتی کند که مورد حکم نبوده است به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد و چنانچه این عمل به دستور فرد دیگری انجام شود، فقط آمر به مجازات مذکور محکوم میشود و چنانچه این عمل موجب قصاص یا دیه باشد مباشر به مجازات آن نیز محکوم میگردد و اگر اقدام مزبور متضمن جرم دیگری نیز باشد مجازات همان جرم حسب مورد نسبت به مباشر یا آمر اجرا خواهد شد.

ماده ۸۲- هر یک از مستخدمین و مامورین و مامورین قضایی یا غیرقضایی یا کسی که خدمت دولتی به او ارجاع شده باشد، بدون ترتیب قانونی به منزل کسی بدون اجازه و رضای صاحب منزل داخل شود به حبس از یک ماه تا یک سال محکوم خواهد شد مگر این که ثابت نماید به امر یکی از روسای خود که صلاحیت حکم را داشته است مکره به اطاعت امر او بوده، اقدام کرده است که در این صورت مجازات مزبور در حق آمر اجرا خواهد شد و اگر مرتکب یاسبب وقوع جرم دیگری نیز باشد مجازات آن را نیز خواهد دید و چنانچه این عمل در شب واقع شود مرتکب یا آمر به حداکثر مجازات مقرر محکوم خواهد شد.

ماده ۸۳ - هر یک از صاحب منصبان و مستخدمین و مامورین

بیت‌المال

- ۱۰ -

دولتی که با سواستفاده از شغل خود به جبر و قهر مال یا حق کسی را بخرد یا بدون حق بر آن مسلط شود یا مالک را اکراه به فروش به دیگری کند علاوه بر رد عین مال یا معادل نقدی قیمت مال یا حق، به مجازات حبس از یکسال تا سه سال یا جزای نقدی از شش تا هجده میلیون ریال محکوم میگردد.

ماده ۸۴ - هر یک از مستخدمین و مامورین دولتی، مراسلات یا مخابرات یا مکالمات تلفنی اشخاص را در غیر مواردی که قانون اجازه داده حسب مورد مفتوح یا توقیف یا معدوم یا بازرسی یا ضبط یا استراق سمع نماید یا بدون اجازه صاحبان آنها مطالب آنها را افشا نماید به حبس از یک سال تا سه سال و یا جزای نقدی از شش تا هجده میلیون ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۸۵ - ...

ماده ۹۲ - هرگاه ثابت شود که راشی برای حفظ حقوق حقه خود ناچار از دادن وجه یا مالی بوده تعقیب کیفری ندارد و وجه یا مالی که داده به او مسترد میگردد.

ماده ۹۴ - هرکس عالماً و عامداً برای اقدام به امری یا امتناع از انجام امری که از وظایف اشخاص مذکور در ماده ۳ قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری مصوب ۱۳۶۷/۹/۱۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام می‌باشد وجه یا مالی یا سند پرداخت وجه یا تسلیم مالی را مستقیم یا غیرمستقیم بدهد در حکم راشی است و بعنوان مجازات علاوه بر ضبط مال، ناشی از ارتشاء به حبس از شش ماه تا سه سال و یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می‌شود.

- ۱۱ -

تبصره - در صورتیکه رشوه دهنده برای پرداخت رشوه مضطر بوده و یا پرداخت آنرا گزارش دهد یا شکایت نماید از مجازات حبس مزبور معاف خواهد بود و مال بهوی مسترد می‌گردد.

ماده ۹۵- ...

ماده ۹۷- هر نوع توافق بین دو یا چند نفر تحت هر قراردادی از قبیل بیع، قرض، صلح و امثال آن جنسی را با شرط اضافه یا همان جنسی مکیل و موزون معامله نماید و یا زائد بر مبلغ پرداختی، دریافت نماید ربا محسوب و جرم شناخته میشود مرتکبین اعم از ربا دهنده، ربا گیرنده و واسطه بین آنها علاوه بر رد اضافه به صاحب مال به ششماه تا سه سال حبس و تا ۷۴ ضربه شلاق و نیز معادل مال مورد ربا بعنوان جزای نقدی محکوم می‌گردند.

تبصره ۱- در صورت معلوم نبودن صاحب مال، مال مورد ربا از معادیق اموال مجهول‌المالک بوده و در اختیار ولی فقیه قرار خواهد گرفت.

تبصره ۲- هرگاه ثابت شود ربا دهنده در مقام پرداخت وجه یا مال اضافی مضطر بوده از مجازات مذکور در این ماده معاف خواهد شد.

تبصره ۳- هرگاه قرارداد مذکور بین پدر و فرزند یا زن و شوهر منعقد شود یا مسلمان از کافر ربا دریافت کند، مشمول مقررات این ماده نخواهد بود.

ماده ۹۸- هرکس با استفاده از ضعف نفس شخصی یا هوی و هوس او یا حواش شخصی افراد غیر رشید به ضرر او نوشته یا سندی اعم از تجاری یا غیر تجاری از قبیل بسات، سفته، چک، حواله،

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیسی

شماره .....

تاریخ .....

پیوست .....

بسمه تعالی

- ۱۲ -

قبض و مفاصحا حساب و یا هرگونه نوشته‌ای که موجب التزام وی یا برائت ذمه گیرنده سند یا هر شخص دیگر میشود بهر نحو تحصیل نماید علاوه بر جبران خسارات مالی به حبس از ششماه تا دو سال و از یک میلیون تا ده میلیون ریال جزای نقدی محکوم میشود و اگر مرتکب ولایت یا وصایت یا قیمومت بر آن شخص داشته باشد مجازات وی علاوه بر جبران خسارات مالی از سه تا هفت سال حبس خواهد بود.

فصل دوازدهم - درامتناع از انجام وظایف قانونی

ماده ۹۹- هر یک از مقامات قضائی که شکایت و تظلمی مطابق شرایط قانونی نزد آنها برده شود و با وجود این که رسیدگی به آنها از وظائف آنان بوده به هر عذرو بهانه اگرچه به عذر سکوت یا اجمال یا تناقضی قانون از قبول شکایت یا رسیدگی به آن امتناع کند یا صدور حکم را برخلاف قانون به تاخیر اندازد یا برخلاف مریح قانون رفتار کند دفعه اول از ۶ ماه تا یکسال و در صورت تکرار به انفصال دائم از شغل قضائی محکوم میشود و در هر صورت به تادیبه خسارات وارده نیز محکوم خواهد شد.

فصل سیزدهم - در تعدیات مامورین دولتی نسبت به دولت

ماده ۱۰۰- هر یک از کارمندان و کارکنان ادارات و سازمانها یا شوراها و یا شهرداریها و موسسات و شرکتهای دولتی و یا وابسته به دولت و یا نهادهای انقلابی و بنیادها و موسساتی که زیر نظر ولی فقیه اداره میشوند و دیوان محاسبات و موسساتی که

- ۱۳ -

به کمک مستمر دولت اداره میشوند و یا دارندگان پسیه قضائی و بطور کلی اعفا و کارکنان قوای سه گانه و همچنین نیروهای مسلح و مأمورین به خدمات عمومی اعم از رسمی و غیر رسمی وجوه نقدی یا مطالبات یا حوالجات یا سهام و سایر اسناد و اوراق بهادار یا سایر اموال متعلق به هر یک از سازمانها و موسسات فوق الذکر یا اشخاصی که بر حسب وظیفه به آنها سپرده شده است را مورد استفاده غیر مجاز قرار دهد بدون آنکه قصد تملک آنها را به نفع خود یا دیگری داشته باشد، متصرف غیر قانونی محسوب و علاوه بر جبران خسارات وارده و پرداخت اجرت المثل به شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم می شود و در صورتیکه منتفع شده باشد علاوه بر مجازات مذکور به جزای نقدی معادل مبلغ انتفاعی محکوم خواهد شد و همچنین است در صورتیکه به علت اهمال یا تفریط موجب تضییع اموال و جوه دولتی گردد و یا آن را به مسماری برساند که در قانون اعتباری برای آن منظور نشده یا در غیر مورد معین یا زائد براعتبار مصرف نموده باشد .

ماده ۱۰۱ - ...

فصل پانزدهم - در هتک حرمت اشخاص

ماده ۱۱۰- توهین به افراد از قبیل فحاشی و استعمال الفاظ رکیک چنانچه موجب حد قذف نباشد به مجازات شلاق تا ۷۴ ضربه و یا پنجاه هزار تا یک میلیون ریال جزای نقدی خواهد بود.

ماده ۱۱۱ - ...

ماده ۱۱۴- هرکس مرتکب قتل عمد شود و شاکی نداشته یا

- ۱۲ -

شاکی داشته ولی از قصاص گذشت کرده باشد و یا به رعایت قصاص نشود در صورتیکه اقدام وی موجب اخلال در نظم و میانیت و امنیت جامعه یا بیم تجری مرتکب یا دیگران گردد دادگاه مرتکب را به حبس از سه تا ده سال محکوم نماید.

تبصره - در این مورد معاونت در قتل عمد بجز دیده بان که حد شرعی خود را دارد موجب حبس از یک تا پنج سال خواهد بود.

ماده ۱۱۵ - ...

ماده ۱۱۶ - هرکس عمداً به دیگری جرح یا ضربی وارد آورد که موجب نقصان یا شکستن یا از کار افتادن عضو یا اعضا یا منتهی به مرض دائمی یا فقدان یا نقص یکی از حواس یا منافع یا زوال عقل مجنی علیه گردد در مواردی که قصاص امکان نداشته باشد چنانچه اقدام وی موجب اخلال در نظم و میانیت و امنیت جامعه یا بیم تجری مرتکب یا دیگران گردد به دو تا پنج سال حبس محکوم خواهد شد و در صورت درخواست مجنی علیه مرتکب به پرداخت دیه نیز محکوم میشود.

تبصره - در صورتی که جرح وارده منتهی به ضایعات فوق نشود و آلت جرح اسلحه یا چاقو و امثال آن باشد مرتکب به سه ماه تا یک سال حبس محکوم خواهد شد.

ماده ۱۱۷ - هرگاه عده ای بایکدیگر منازعه نمایند هر یک از شرکت کنندگان در نزاع حسب مورد به مجازات زیر محکوم میشوند:

- ۱ - در صورتی که نزاع منتهی به قتل شود به حبس از یک تا سه سال.
- ۲ - در صورتی که منتهی به نقص عضو شود به حبس از شش ماه تا سه سال.
- ۳ - در صورتی که منتهی به ضرب و جرح شود به حبس از سه ماه تا یک سال.

- ۱۵ -

تبصره ۱ - در صورتیکه اقدام شخصی، دفاع مشروع تشخیص داده شود، مشمول مقررات این ماده نخواهد بود.

تبصره ۲ - مجازاتهای فوق مانع اجرای مقررات قصاص یا دینه حسب مورد نخواهد شد.

ماده ۱۱۸ - در صورتیکه قتل غیر عمد به واسطه بی احتیاطی یا بی‌مبالاتی یا اقدام به امری که مرتکب در آن مهارت نداشته است یا به سبب عدم رعایت نظامات واقع شود مسبب به حبس از یک تا سه سال و نیز به پرداخت دینه در صورت مطالبه از ناحیه اولیای دم محکوم خواهد شد مگر اینکه خطای محض باشد.

تبصره - مقررات این ماده شامل قتل غیر عمد در اثر تصادف رانندگی نمی‌گردد.

ماده ۱۱۹ - ...

ماده ۱۲۷ - قتل و جرح و ضرب هرگاه در مقام دفاع از نفس یا عرض یا مال خود مرتکب یا شخصی دیگری واقع شود با رعایت مواد ذیل مرتکب مجازات نمی‌شود مشروط بر اینکه دفاع متناسب با خطری باشد که مرتکب را تهدید می‌کرده است.

تبصره - مقررات این ماده در مورد دفاع از مال غیر در صورتی قابل اجراء است که حفاظت مال غیر به عهده دفاع کننده بوده یا صاحب مال استمداد نماید.

ماده ۱۲۸ - در مورد هر فعلی که مطابق قانون جرم بر نفس یا عرض یا مال محسوب میشود ولو اینکه از مأمورین دولتی صادر گردد هرگونه مقاومت برای دفاع از نفس یا عرض یا مال جایز خواهد بود.

ماده ۱۲۹ - ...

- ۱۶ -

ماده ۱۴۶- هرکس بدون مجوز مشروع نبش قبر نماید به مجازات حبس از سه ماه و یک روز تا یک سال محکوم میشود و هرگاه جرم دیگری نیز بانبش قبر مرتکب شده باشد به مجازات آن جرم هم محکوم خواهد شد.

ماده ۱۴۷ - ...

ماده ۱۴۰ - هرکس علنا در انظار و اماکن عمومی و معابر تظاهر به عمل حرامی نماید علاوه بر کیفر عمل به حبس از ده روز تا دو ماه یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم میگردد و در صورتی که مرتکب عملی شود که نفس آن عمل دارای کیفر نمی باشد ولی عفت عمومی را جریحه دار نماید فقط به حبس از ده روز تا دو ماه یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

تبصره - زنانی که بدون حجاب شرعی در معابر و انظار عمومی ظاهر شوند به حبس از ده روز تا دو ماه و یا از پنجاه هزار تا پانصد هزار ریال جزای نقدی محکوم خواهند شد.

ماده ۱۴۱ - افسراد زیر به حبس از یک تا ده سال محکوم میشوند و در مورد بند الف علاوه بر مجازات مقرر، محل مربوطه بطور موقت بانظر دادگاه بسته خواهد شد.

الف - کسی که مرکز فساد و یا فحشا دایر یا اداره کند.

ب - کسی که مردم را به فساد یا فحشا تشویق نموده یا موجبات آن را فراهم نماید.

تبصره - هرگاه بر عمل فوق عنوان قوادی صدق نماید علاوه بر مجازات مذکور به حد قوادی نیز محکوم میگردد.

ماده ۱۴۲ - اشخاص ذیل به حبس از سه ماه تا یک سال و جزای نقدی از یک میلیون و پانصد هزار ریال تا شش میلیون ریال

- ۱۷ -

و تا ۷۴ ضربه شلاق یا به یک یا دو مجازات مذکور محکوم خواهند شد.

۱ - هرکس نوشته یا طرح، گراور، نقاشی، تماویز، مطبوعات، اعلانات، علایم، فیلم، نوار سینما و یا بطور کلی هرچیزکه عفت و اخلاق عمومی را جریحه دار نماید برای تجارت یا توزیع به نمایش و معرض انظار عمومی گذارد یا بسازد یا برای تجارت و توزیع نگاهدارد.

۲ - هرکس اشیاء مذکور را به منظور اهداف فوق شغما یا به وسیله دیگری وارد یا صادر کند و یا به نحوی از انحاء مستعدی یا واسطه تجارت و یا هر قسم معامله دیگر شود یا از کرایه دادن آنها تحمیل مال نماید.

۳ - هرکس اشیاء فوق را به نحوی از انحاء منتشر نماید یا آنها را به معرض انظار عمومی بگذارد.

۴ - هرکس برای تشویق به معامله اشیای مذکور در فوق، و یا ترویج آن اشیاء به نحوی از انحاء اعلان و یا فاعل یکی از اعمال ممنوعه فوق، و یا محل بدست آوردن آن را معرفی نماید.

تبصره ۱ - مفاد این ماده شامل اشیائی نخواهد بود که با رعایت موازین شرعی و برای مقاصد علمی یا هر مصلحت حلال عقلانی دیگر تهیه یا خرید و فروش و مورد استفاده متعارف علمی قرار میگیرد.

تبصره ۲ - اشیای مذکور ضبط و محو آثار میگردد و جهت استفاده لازم به دستگاه دولتی ذیربط تحویل خواهد شد.

ماده ۱۴۲ - ...

ماده ۱۴۶ - کسانی که عالماً مرتکب یکی از اعمال زیر شوند به حبس از شش ماه تا دو سال و یا ازشه تا دوازده میلیون ریال

جزای نقدی محکوم میشوند :

- ۱- هرزنی که در قید زوجیت یا عده دیگری است خود را به عقد دیگری در آورد در صورتیکه منجر به واقعه نگردد.
  - ۲- هر کسی که زن شوهردار یا زنی را که در عده دیگری است برای خود تزویج نماید در صورتیکه منتهی به واقعه نگردد.
- ماده ۱۴۷ - ...

فصل بیست و پنجم - دسیسه و تقلب در کسب و تجارت

ماده ۱۷۷- هر کس به واسطه اشاعه مجمولات یا اعلانات بی اساس و کذب یا خریدن اجناس گرانتر از نرخ روز یا از طریق تبانی و توافق با تولیدکننده، توزیع کننده، عرضه کننده موجبات ترقی قیمت معوب و یا متعارف کالا و خدمات یا بروات و سهام و ارز و امثال آن را فراهم نماید به حبس از سه ماه تا سه سال و نیز یکی از دو مجازات، جزای نقدی از دو تا پنج برابر قیمت کالا یا خدمات موردتخلف یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد، اگر اقدامات مذکور نسبت به غلات و ارزاق عمومی و کسالاهای اساسی باشد مجازات مذکور نسبت به حبس و جریمه نقدی سه دو برابر افزایش خواهد یافت و در صورت تکرار علاوه بر مجازات فوق مرتکب به مدت یک تا پنج سال اقامت اجباری در یک محل یا منع اقامت در محلی محکوم خواهد شد.

ماده ۱۷۸- هر کس جنسی را به جای جنس دیگری قلمداد کند یا کم بفروشد و بطور کلی هر کس مشتری را از حیث کمیت یا کیفیت مبیع فریب دهد به حبس از یک تا شش ماه یا جزای نقدی از دو تا پنج برابر قیمت کالای موردتقلب محکوم می شود و اگر عمل

- ۱۹ -

مزبور نسبت به فلزهای قیمتی یا عیار آنها یا جواهرات باشد مرتکب به حبس از یک تا سه سال یا دو تا پنج برابر قیمت کالای مورد تقلب محکوم می‌شود.

این مجازات درباره کسانی که اشیاء نو ساخته را به جای اشیای عتیقه قلمداد و مشتری را فریب دهند نیز مقرر است.

ماده ۱۷۹- رقابت فریبکارانه ممنوع است و مرتکب به حبس از سه تا شش ماه و جزای نقدی از یکصد هزار تا دویست هزار ریال یا یکی از این دو مجازات محکوم می‌شود. رقابت فریبکارانه عبارت است از اینکه تاجری برای انصراف مردم از خرید یا استعمال متاعی مشابه متاع خود به وسیله اسباب چینی یا نسبت‌های کذب یا بطور کلی به هروسيله متقلبانه دیگر متوسل شود و بطور مستقیم یا غیرمستقیم تلویحا یا تصریحا در صدد معیوب یا نامرغوب جلوه دادن آن متاع برآید.

ماده ۱۸۰- هرکس علامت تجاری ثبت شده در ایران را عالما جعل کند یا با علم به مجعول بودن، استعمال نماید یا در روی اوراق و اعلانات یا روی محصولات قرار دهد یا با علم به مجعول بودن به معرض فروش گذاشته یا بفروش برساند یا با الحاق یا کسر یا تغییر قسمتی از خصوصیات آن تقلید کند به نحوی که موجب فریب مشتری شود به سه ماه تا سه سال حبس و جزای نقدی از یک میلیون و پانصد هزار ریال تا هیجده میلیون ریال و جبران خسارت وارده به متضرر محکوم خواهد شد.

ماده ۱۸۱- هرکس عالما و عمدا محصولی را که دارای علامت خارجی مجعول یا تقلیدی بوده یا دارای علامتی است که به ناحق استعمال شده است از ایران صادر و یا به کشور وارد کند به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم می‌شود.

- ۲۰ -

ماده ۱۸۲- اشخاص ذیل به حبس از سه تا شش ماه یا جزای نقدی معادل یک میلیون و پانصد هزار تا سه میلیون ریال محکوم خواهند شد:

۱- هرکس علامت اجباری را در روی محصولی که اجبارا باید دارای آن علامت باشد استعمال نکند.

۲- هرکس عالما محصولی را به معرفی فروش گذاشته یا بفروشد که دارای علامتی نباشد که برای آن محصول اجباری است.

ماده ۱۸۳- هرکس به مناسبت مقام فنی یا اداری یا به اعتبار مقام امانت داری خود از اسرار راجع به اختراع یا طرز اجرای اختراعی یا طرحهایی که برای دریافت موافقت اصولی تهیه میگردد مطلع شده باشد و آن را افشاء یا به طریق دیگری سوءاستفاده نماید به حبس از یک تا سه سال محکوم خواهد شد.

فصل بیست و پنجم کلا " حذف گردید.

فصل بیست و ششم- احراق و تخریب و اتلاف اموال و حیوانات

ماده ۱۸۴- ...

ماده ۱۹۲- هر نوع نهب و غارت و اتلاف اموال و اجناس و امتعه یا محمولات که از طرف جماعتی بیش از سه نفر به نحو قهر و غلبه واقع شود چنانچه محارب شناخته نشوند به حبس از دو تا پنج سال محکوم خواهند شد.

ماده ۱۹۳- ...

فصل بیست و هفتم - در جرایم مربوط به کسب و پیشه

ماده ۱۹۹- هرکس ارزاق موردنیاز و ضروری عامه مردم را با فرض کمبود آنها در بازار به قصد افزایش قیمت جمع و نگهداری نماید محکوم محسوب می‌گردد و علاوه بر الزام به فروش کالا به قیمت محسوب به ۲۰ تا ۷۴ ضربه شلاق و پرداخت جزای نقدی از دو تا ده برابر قیمت کالای احتکار شده محکوم می‌گردد.

ماده ۲۰۰- هرکس غیر از موارد مذکور در ماده قبل، کالا و اجناس موردنیاز عموم را با فرض کمبود آنها در بازار به قصد افزایش قیمت مخفی نموده یا از فروش آن امتناع نماید در حکم محکوم محسوب و علاوه بر الزام به فروش کالا به قیمت محسوب به ۲۰ تا ۷۴ ضربه شلاق و پرداخت جزای نقدی از یک برابر قیمت کالای مورد تخلف تا پنج برابر آن محکوم می‌گردد.

ماده ۲۰۱- هرکسی که کالا یا خدمات و یا فرآورده‌های خود را به قیمت بالاتر از بهای تعیین شده توسط مراجع رسمی و قانونی عرضه نماید کرانفروش محسوب گردیده و علاوه بر استرداد آنچه کرانفروشی نموده است به ۲۰ تا ۷۴ ضربه شلاق و پرداخت جزای نقدی از ۲ تا ۱۰ برابر قیمت کالای مورد تخلف محکوم می‌گردد.

تبصره - هرگاه کسی تمام یا بخشی از کالای خود را کران فروخته باشد، براساس صورتحساب خرید، مجازات نقدی نسبت به مجموع کالای فروخته شده در صورت اثبات محاسبه می‌گردد هرچند شاکی خصوصی نیز وجود نداشته باشد.

ماده ۲۰۲- مرتکبین تخلفات ذیل به جزای نقدی از دو تا ۱۰ برابر قیمت کالای موردتخلف و به شلاق از ۲۰ تا ۷۴ ضربه محکوم می‌گردند:

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره .....

تاریخ .....

پیوست .....

- ۲۲ -

الف - عرضه جنسی نامرغوب مخلوط با مرغوب به جای جنسی مرغوب.

ب - عرضه جنسی به جای جنسی دیگر.

ج - عرضه کالای فاسد با علم و اطلاع از فساد آن.

د - عدم نصب قیمت در مواردی که موظف به نصب آن بوده است.

هـ - معامله حوری با نرخ معوب به قصد کرانفروشی.

و - فروش اجباری کالا همراه کالای دیگر.

ز - عدم صدور ضمانتنامه در مواردی که موظف به صدور آن بوده است.

ح - عدم صدور فاکتور در مواردی که موظف بوده و یا خریدار تقاضای صدور را داشته است.

ط - صدور فاکتور برخلاف واقع.

ی - انتقال غیر مجاز کالا از محلی به محل دیگر.

ک - فروش کالا به اشخاص برخلاف ضوابط و مقررات مربوط به توزیع آن کالا.

ماده ۲۰۳ - هر تولیدکننده، فروشنده، صادر و واردکننده کالا و خدمات عالما و بدون عذرموجه مقررات دولتی و صنفی خود را رعایت ننماید به جزای نقدی تا ده میلیون ریال محکوم میگردد.

ماده ۲۰۴ - تولیدکنندگان، وارد و صادرکنندگان کالا و خدمات که به تعهدات خود مربوط به امور مذکور عمل ننمایند به جزای نقدی از دو تا بیست برابر ارزش ریالی کالا یا خدمات مربوطه و الزام به انجام آن محکوم میگردد.

ماده ۲۰۵ - هرکس متعهد به انجام کار و یا ارائه خدمتی به ازاء دریافت اجرت مورد توافق شده باشد و بدون عذر موجه

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره .....

تاریخ .....

پیوست .....

- ۲۳ -

در مدت مقرر و با کیفیت موردتوافق انجام ندهد علاوه بر الزام به انجام تعهد و پرداخت خسارت وارده به جزای نقدی تا یک میلیون ریال محکوم می‌گردد.

ماده ۲۰۶- هرکس به‌منحوی در عرضه نیازمندی‌های ضروری مردم و کالاهای اساسی ایجاد اخلاص نماید بطوری که مردم از عمل وی در مضیقه باشند به حبس تعزیری از ۹۱ روز تا سه سال محکوم می‌گردد و در صورت تکرار، دادگاه می‌تواند علاوه بر مجازات مذکور مرتکب را به مدت سه سال از اقامت در محل معین ممنوع و یا به اقامت اجباری در محل معینی محکوم نماید.

ماده ۲۰۷- هرکس خرید و فروش کوبین دولتی، محلی و صنفی را شغل خود قرار دهد به حبس تعزیری تا پنج سال و پرداخت جزای نقدی تا ده میلیون ریال محکوم می‌گردد.

ماده ۲۰۸- هرکس در عرضه یا فروش کالا و خدمات خود مقررات بهداشتی را که موظف به انجام آن بوده است رعایت ننماید به حبس تعزیری تا شش ماه و یا پرداخت جزای نقدی تا سه میلیون ریال محکوم می‌گردد.

همچنین کسی که ملزم به رعایت مقررات بهداشتی در تولید و تهیه کالا بوده و آن را نقض نموده باشد و یا مقررات استاندارد اجباری را رعایت ننماید به حبس تعزیری تا یک سال و یا جزای نقدی تا شش میلیون ریال و یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۲۰۹- هرگاه در نتیجه عدم رعایت بهداشت در مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و نیز در نتیجه عدم رعایت مقررات استاندارد در کلیه موارد اجباری، مصرف اقلام مذکور موجب ابتلاء مصرف کننده به بیماری شود که مدت معالجه آن کمتر از دو ماه باشد، عرضه‌کننده و فروشنده به حبس تعزیری از

- ۲۴ -

شش ماه تا دو سال و تهیه‌کننده، سازنده و تولیدکننده به‌حسب تعزیری از دو تا ده سال محکوم می‌گردد و چنانچه مدت درمان بیش از دو ماه به‌طول انجامد و یا مصرف‌کننده دچار نقی زیبایی یا کراهت منظر شده باشد تولیدکننده و عرضه‌کننده به‌حد اکثر مجازات مذکور محکوم می‌گردد و در صورتی که مصرف اقلام مذکور موجب نقی عضو و یا فوت مصرف‌کننده گردد عرضه‌کننده و تولیدکننده و سایر عوامل تهیه و ساخت حسب مورد علاوه بر قصاص و دیه به‌حسب تعزیری از سه سال تا پانزده سال محکوم می‌گردند.

ماده ۲۱۰- هر شخصی که مرتکب یکی از اعمال ذیل شود به‌حسب تعزیری از شش ماه تا دو سال یا پرداخت جزای نقدی از یک میلیون تا پنجاه میلیون ریال محکوم می‌گردد:

۱- تغییر مشخصات فرآورده‌های مشمول استاندارد پس از تولید یا ساخت.

۲- استفاده از وسایل بسته‌بندی مسخومی فرآورده‌های استاندارد شده برای بسته‌بندی عرضه و فروش محصولات خارج از استاندارد.

۳- دخل و تصرف در بسته‌بندی قوطی و جعبه لفاف محتوی فرآورده‌های مشمول استاندارد اجباری.

۴- عرضه و فروش کالاهای غیراستاندارد به‌جای استاندارد.

۵- استفاده غیرمجاز از برگهای آزمایش تشخیصی مشخصات محصولات استاندارد.

۶- استفاده از پروانه کاربرد علامت استاندارد ایران در غیرموارد مجاز.

۷- استفاده غیرمجاز و بدون پروانه از علامت استاندارد ایران روی محصولات خود.

- ۲۵ -

ماده ۲۱۱- مرتکبین تخلفات ذیل به پرداخت جزای نقدی از سه میلیون تا شش میلیون ریال یا شش ماه تا یک سال حبس و یا هر دو مجازات محکوم می‌گردند:

- ۱- ایجاد موسسات پزشکی غیرمجاز توسط افراد فاقد صلاحیت.
- ۲- ایجاد موسسات پزشکی بدون مجوز قانونی.
- ۳- خودداری مسوولین مربوطه مراکز درمانی از پذیرش بیماران اورژانسی و ارائه خدمات اولیه لازم به اینگونه بیماران.
- ۴- بکارگیری افراد فاقد صلاحیت امور پزشکی در موسسات پزشکی.
- ۵- بکارگیری پزشکان فاقد مجوز قانونی.
- ۶- ترک موسسه پزشکی، دارویی و تولیدی دارو توسط مسوول فنی و پزشک کشیک.
- ۷- تعطیل غیرموجه مطب یا داروخانه و سایر موسسات پزشکی که موظف به انجام وظیفه در ساعات مقرر می‌باشند.
- ۸- تاسیس داروخانه یا موسسه پزشکی بدون مجوز.
- ۹- خودداری از عرضه یا فروش دارو، شیرخشک، لوازم پزشکی و بهداشتی.
- ۱۰- عدم رعایت فرمول تعیین شده در تولید دارو، شیرخشک و لوازم پزشکی و بهداشتی.

ماده ۲۱۲- مرتکبین تخلفات ذیل در امور دارویی و بهداشتی به پرداخت جزای نقدی از دو برابر تا بیست برابر کالای موردتخلف و تحمل شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم می‌گردند:

- ۱- ارائه خدمات پزشکی مزاد بر احتیاج به‌قصد سوءاستفاده.
- ۲- عرضه یا فروش دارو، شیرخشک، لوازم پزشکی و بهداشتی و آرایشی فاقد پروانه ساخت یا مجوز ورود.
- ۳- عرضه دارو بدون حضور مسوول فنی یا بدون نسخه پزشکی

- ۲۶ -

- درخصوص داروهایی که باید با نسخه پزشک تحویل شود.
- ۴- توزیع کالاهای دارویی، پزشکی و بهداشتی خارج از شبکه توزیع تاییدشده.
- ۵- عدم درج قیمت کالاهای فوق توسط تولیدکننده و واردکننده.
- ۶- عدم رعایت قیمت مندرج در کالاهای مذکور توسط عرضهکننده.
- ۷- عرضه بدون تاریخ یا تاریخ منقضی کالاهای مذکور.
- ۸- توزیع کالاهای مذکور خارج از ضوابط تعیین شده از ناحیه مراجع صالحه.
- ۹- عدم صدور فاکتور از ناحیه شرکتهای پخش، واردکننده و تولیدکننده درخصوص کالاهای مذکور.
- ۱۰- تولید کالاهای مذکور و مواد خوردنی و آشامیدنی بدون مجوز یا بدون حضور مسوول فنی.
- ۱۱- عرضه مواد خوردنی، آشامیدنی و سایر کالاهای غیربهداشتی.
- ۱۲- فروش کالاهای دارویی، بهداشتی مواد خوردنی و آشامیدنی تولیدشده غیرمجاز.
- ماده ۲۱۲- مجازات جزای نقدی احتکار و گرانفروشی دارو و شیرخشک دوبرابرمجازات احتکار و گرانفروشی سایر کالاها میباشد.
- ماده ۲۱۲- هر شخصی که ظرف مدت یک سال از تاریخ محکومیت قطعی خود درخصوص تخلفات موضوع این فعل مرتکب یکی از تخلفات مذکور شود به دو برابر میزان محکومیت قبلی محکوم میگردد درصورت تکرار علاوه بر مجازات مقرر، دادگاه میتواند مرتکب را بهمدت دو سال از اقامت در محل معین ممنوع و یا به اقامت اجباری در محل معین و یا محرومیت از خدمات دولتی منفی و

- ۲۷ -

تسهیلات بانکی، تعطیل موقت محل کسب و فعالیت بهمدت حداکثر دو سال، ابطال پروانه و تعطیل محل بطور دائم یا دو یا چند مورد از مجازاتهای تکمیلی فوق محکوم کند.

ماده ۲۱۵- مجازات معاون جرم در مورد تخلفات موضوع این فعل نصف مجازات مباشر جرم میباشد.

ماده ۲۱۶- در کلیه موارد مذکور در مواد این فصل چنانچه تخلف توسط سازمانها، موسسات، شرکتهای کارخانجات و هرآنچه که دارای شخصیت حقوقی میباشد صورت پذیرد مسوولیت حسب مورد متوجه مدیرعامل، رئیس و یا کسی که امور جاریه تحت نظر او انجام میشود خواهد بود و مورد حکم قرار خواهد گرفت.

فعل بیست و هفتم کلاً حذف گردید.

فعل بیست و هشتم- درهتک حرمت منازل و املاک غیر

ماده ۲۱۷- ...

فعل بیست و نهم- در افتراء و توهین و هتک حرمت

ماده ۲۲۲- هرکس بهوسیله اوراق چاپی یا خطی یا به وسیله درج در روزنامه و جرائد یا نطق در مجامع یا به هر وسیله دیگر به کسی امری را صریحاً نسبت دهد یا آنها را منتشر نماید که مطابق قانون آن امر جرم محسوب میشود و نتواند صحت آن اسناد را شایسته نماید جز در مواردی که موجب حد است بهیک ماه تا یک سال حبس و تا ۷۴ ضربه شلاق یا یکی از آنها حسب مورد محکوم خواهد شد.

- ۲۸ -

تیمره - در مواردی که نشر آن امر اشاعه فحشا محسوب گردد هرچند بتواند صحت اسناد را ثابت نماید مرتکب به مجازات مذکور محکوم خواهد شد.

ماده ۲۲۵- هرکس به قصد اضرار به غیر یا تشویش اذهان عمومی یا مقامات رسمی به وسیله نامه یا شکواییه یا مراسلات یا عرایض یا گزارش یا توزیع هرگونه اوراق چاپی یا خطی یا امضاء یا بدون امضاء اکاذیبی را اظهار نماید یا با همان مقاصد اعمالی را برخلاف حقیقت راسا یا به عنوان نقل قول به شخص حقیقی یا حقوقی یا مقامات رسمی تصریحا یا تلویحا نسبت دهد اعم از اینکه از طریق مزبور به نحوی از انحاء ضرر مادی یا معنوی به غیر وارد شود یا نه علاوه بر اعاده حیثیت در صورت امکان، بسایده حبس از دو ماه تا دو سال و یا شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم می شود.

ماده ۲۲۶- ...

ماده ۲۵۴- جرائم مندرج در مواد ۶۱ ، ۶۲ ، ۶۳ ، ۶۴ ، ۶۵ ، ۶۶ ، ۶۷ ، ۶۸ ، ۶۹ ، قسمت اخیر ماده ۹۸ ، ۱۱۰ ، ۱۲۳ ، ۱۲۴ ، ۱۲۵ ، ۱۴۴ ، ۱۵۰ ، ۱۷۰ ، ۱۷۱ ، ۱۸۵ ، ۱۸۶ ، ۱۸۸ ، ۱۹۱ ، ۱۹۲ ، ۱۹۴ ، ۲۱۷ ، ۲۱۹ ، ۲۲۱ ، ۲۲۴ ، ۲۲۵ ، ۲۲۶ و ۲۲۷ جز با اشکایت شاکی خصوصی تعقیب نمی شود و در صورتیکه شاکی خصوصی گذشت نماید، دادگاه می تواند در مجازات مرتکب تخفیف دهد و یا با رعایت موازین شرعی از تعقیب مجرم صرف نظر نماید.

ماده الحاقی - قاضی دادگاه مکلف است در موقع صدور حکم به مجازات تعزیری، خصوصیات جرم و مجرم و دفعات ارتکاب آن را مدنظر قرار داده در صورت لزوم از مقررات مربوط به تخفیف، تعلیق،

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- ۲۹ -

تبدیل مجازات و مجازاتهای تکمیلی در این زمینه استفاده نماید.
ماده ۲۵۵- ...

ماده الحاقی- هرکس عمداً و بدون داشتن مستندات و مجوزهای رسمی داخلی و بین‌المللی و بمنظور القاء شبهه در کیفیت تولیدات و خدمات از نام و علائم استاندارد ملی یا بین‌المللی استفاده نماید به‌علاوه مجازات مقرر در ماده ۲۸ این قانون محکوم خواهد شد.

ماده الحاقی فوق‌العاده عنوان تبصره ماده ۲۸ در نظر گرفته شده است.

املاحات فوق در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و پنج اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. ب

علی‌اکبر ناطق‌نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی